

Tit ringja — vit skriva

Er nakað á vási? — Ívamá!?
Ein spurningur, ella tíðindi, so ring til okkara.
Vit eru til reiðar!

tíðindablaðið
sosialurin

Lýsingar:

Lýsingarmaður okkara er ráðgevari hjá fyrirkum og einstaklingum í lýsingaspurningum. Hetta verður gjørt uttan meiríkostnað fyri lýsaran.

Eitt málkvøld um mánaðin Málfólk og tíðindafólk taka lógvatak saman — málinum til frama!

Føroya Blaðmannafelagi og Málstovnurin á Debesartrøð skipa fyri áhugaverdum tiltaki

Orð og myndir: Jan Müller

Tann oftani óhepna og ivasama nýtslan av føroyska málinum í fjølmiðlunum og tað stóðugt vaksandi áriníð uttanfrá — hevur fingið tað litla og heldur ókenda felagið hjá føroyskum tíðindafólki, Føroya Blaðmannafelagi og Málstovnin á Debesartrøð at taka upp eitt samarbeiði.

Mikukvøldið varð tí skjótt settur á, og fyrsta málkvøldið varð sett á Fróðskaparsetrinum á Debesartrøð í Havn. Har hittust málfólk og tíðindafólk at tosa um málnýtsluna í bløðum og útvarpi.

Ætlanin er ikki at halda skeið í føroyskum máli. Harafturimóti skulu fólk hittast fyrri at tosa um óheppið málbrúk, hvussu bótast kann um hetta, og annars um spurningar, sum á einhvønn hátt viðvíkja føroyska málinum, soleiðis sum tað verður brúkt í fjølmiðlunum í dag.

Umleið 10 tíðindafólk møttu til fyrsta málfundin. Frá málstovninum vóru teir triggir: Jóhan H.W. Poulsen, Simun av Skarði og Jeffrey Henriksen. Ætlanin er eisini, at Eivind Weihe, Mortan Nolsøe og Hans Thomsen skulu vera við á hesum málkvøldum.

Fegin

Í samrøðu við Tíðindablaðið Sosialin sigur Jóhan H. W. Poulsen frá Málstovninum, at hann er sera feigin um, at hetta tiltak er komið í lag.

— Men hvussu kom tað so í lag?

— Tað er mangan, at tíðindafólk ringja til okkara við fyrispurningum. Vit loyva okkum eisini at ringja til m.a. bløðini við ymsum ráðum og rættleingum. Herfyri hevði eg samband við nevndina í Blaðmannafelagnum, og vit komu ásamt um at fara undir hetta tiltakið: at hava eitt málkvøld um mánaðin, har vit, kunnu tosa um leyst og fast.

Jóhan H. W. Poulsen upplýsir annars, at hann á eini ferð í Finlandi frætti, at har møttust málfólk og umboð fyrri fjølmiðlarnar javnan fyrri at tosa um málspurningar — við tí fyrri eyga at menna málbrúkið.

Hetta visti seg at vera eitt sera væleydnað tiltak, so hvi ikki royna tað í Føroyum eisini!

Einki trýst

— tvørturimóti

— Er ætlanin, at málfólk við hesum skulu trýsta meiningar sínar ígjøgnum

og á tann hátt ávirka tíðindafólkini?

— Tvørturimóti. Vit ynskja at hava eina fjølbroytta samanseting av málfólkum, soleiðis at málkvøldini eisini kunnu leggja upp til kjak um spurningar, sum ymsar meiningar eru um.

Eg haldi, at bæði tíðindafólkini og vit á málstovninum hava brúk fyrri hvørjum øðrum. Eitt gott samstarv okkara millum kann so hava sera heppið árin á málið.

Tianverri eru vit mangan ov smáðin og ov afturhaldandi at tosa um málspurningar. Og tað er spell, tí júst eitt livandi orðaskifti um slíkar spurningar ger, at vit hóma ótroystar møguleikar, og tað kann hjálpa til at lúka ókrútið burtur úr málinum.

Ávirkanin

Jóhan H. W. Poulsen heldur, at av tí at vit læra tvey mál frá barnaskúlanum, er oftani trupult at skilja í millum, hvat er danskt og hvat er føroyskt. Nógvr fremmand orð hava tí sníkt seg inn í føroyska málið og við tíðini hava tey fingið sera djúpar røtur. Tað er tí ringt at fáa burtur aftur.

Teir triggir frá málstovninum: Jeffrey Henriksen, Simun av Skarði og Jóhan H.W. Poulsen

— Men eg haldi, at vit eiga at skilja tað vánaliga frá, meðan tíð er, tí við tíðini ávirkar tað nógva áriníð okkara talumál.

Málið hevur tvær síður. Tað, sum hoyrist og tað, sum verður borið fram í skrift. Eg haldi sjálvur, at kanska serliga tað, sum verður framborið í útvarpi, hevur stóra ávirkan á fólk.

Tí er av týðningi, at fólk, sum dagliga arbeiða við málinum og fólk, sum brúka málið — í hesum føri tíðindafólk — kunnu samstarva.

kvøldinum, er «computari», á danskum «datamaskine».

Hann helt fyrri, at í teimum førum, har tað bert eru einstakir serfrøðingar, ið brúka eitt tekniskt mál sínámillum, har er sjálvandi ikki so itroðkandi við føroyskum orðum, men har málið gerst almannaogn, har er rætt at finna føroysk orð ella gera tey, t. d. nú EDV gerst meira og meira vanligi alla staðni.

Telda

Jóhan H. W. Poulsen skjýtur upp, at vit istaðin fyrri at brúka orðið «computari», brúka orðið — telda. Hetta orðið er gjørt burtur úr orðinum tal og so er ending sett aftrat. Tað er lætt at brúka í talu og tað er heppið, tí tað er ikki eitt samansett orð.

Hann visir á, at íslendingar hava gjørt eitt orð fyrri computari. Tað er — tölva — og er orðið sett saman av orðinum tal og endingini va, sum stavar frá orðinum volva. T. v. s. at her er talan um eitt tal, sum dugir meira enn at mæta seg.

Jóhan H. W. Poulsen sigur at enda, at føroyska málið er rættiliga opið og ikki so fastlæst, sum mong halda. Kanska málræktin hevur verið í so smáðin at visa á møguleikarnar.

Annars hevur málstovnurin sent uppskot til landsstýrið um at seta eina almenna málnevnd ið skal taka sær av ymsum málspurningum. Hetta mál liggur framvegis í Tinganesi.

jan.

Varsemi

— Tú skjeyt á málkvøldinum upp at brúka okkurt nýtt føroyskt orð istaðin fyrri okkurt av hesum fremmandu orðum!

— Tað er rætt. Eg haldi sjálvur, at mál okkara er so ríkt. Í okkara málkervi eru so mangir ótroystir møguleikar, at okkum nýtist ikki í øllum førum at brúka tey mongu fremmanduorðini. Vit skulu vísa varsemi og ikki slúka alt rátt.

Orðið, sum Jóhan H. W. Poulsen tók fram á mál-

Jóhan H. W. Poulsen greiðir frá uppskoti sínum til eitt nýtt orð á føroyskum fyrri fremmanduorðið Computara. Tað er ein telda. (Sum vit eisini siggja á myndini)

Tíðindafólkini bæði spurdu og ljútaðu

